

Jonge bezenderde ooievaar van Zwin Natuur Park bereikt nu al Afrika

Op woensdag 1 september bereikte Murshid, één van de recent bezenderde ooievaars van het Zwin Natuur Park in Knokke-Heist, het uiterste zuiden van Spanje. In de late namiddag van die dag stak de ooievaar de Straat van Gibraltar over naar Marokko. Daarmee is hij de eerste zenderooievaar die dit najaar Europa heeft verlaten en de oversteek naar Afrika maakte.

Na het minder goede nieuws over de dood van twee zender-ooievaars Gerana en Mathilde, is het feit dat er nu al een jonge ooievaar tijdens zijn eerste trektocht zo ver raakte, een heuse opsteker. De kwetsbaarheid is het grootst voor jonge vogels die hun eerste tocht ondernemen.

Uitzonderlijk ver in een korte tijdspanne

Momenteel bevindt Murshid zich bij de stad Sefrou, een kort eind ten zuidoosten van de bekende stad Fez. In vogelvlucht is dit 2.082 kilometer van zijn geboorteplaats in het Zwin, waar hij op 24 augustus vertrok. Deze afstand legde hij af in negen dagen, wat hem meteen ook de snelste ooievaar maakt: geen enkele van de zenderooievaars van het Zwin legde eerder zo snel een dergelijke afstand af.

De voorbije jaren maakten de Zwin-ooievaars die naar Afrika trokken, de oversteek pas tussen half september en half oktober.

Overwinteren in de Sahara?

Op vrijdag 3 september vloog Murshid een eind zuidwaarts tot aan de voet van het Midden-Atlasgebergte, maar uiteindelijk keerde hij terug. Hij is tot nog toe, van alle ooievaars die het Zwin Natuur Park van een zender voorzag, de ooievaar die het verste zuidwaarts raakte. In het driejarig bestaan van het ooievaars-zenderproject dat het Zwin Natuur Park samen met het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen voert, stak er nog geen enkele van de zendervogels de Sahara over om te overwinteren in de West-Afrikaanse Sahel. Gelet op de snelle trek van Murshid tot aan de Midden-Atlas, lijkt het erop dat de ooievaar misschien een kanshebber is om de eerste te zijn die dat wel zou doen.

De voorbije jaren overwinterden alle andere zender-ooievaars van het project in Noord-Marokko of in Spanje.

Gunstige omstandigheden om de Straat van Gibraltar te overbruggen

De Straat van Gibraltar is op haar smalste punt ongeveer 15 kilometer breed. Murshid deed er een klein half uur over om de oversteek te maken. Dat lijkt vrij lang, maar in dit gebied heerst vaak een sterke wind die het voor trekvogels zoals ooievaars moeilijk en risicovol maakt om de zee-engte veilig te overbruggen. Soms is de wind er dermate ongunstig dat trekvogels dagenlang wachten in de zuidpunt van Spanje. Toen Murshid aankwam op woensdag 1 september waren de weersomstandigheden blijkbaar gunstig want de vogel trok zonder veel aarzeling de Straat over.

Toeval?

'Murshid' is het Arabisch voor 'gids'. De Zwingidsen, die peter en meter van Murshid zijn, kozen bij het bezenderen deze naam omdat een deel van de ooievaars de winter doorbrengt in Noord-Afrika. Bereikte hij daarom zo snel Afrika?

Andere bezenderde ooievaars

De overige 7 ooievaars die momenteel nog worden gevolgd dankzij hun zender zitten op dit moment verspreid over verschillende locaties in Spanje en Frankrijk.

De recente dood van de twee zenderooievaars toont aan welke gevaren deze vogels dagelijks moeten trotseren. Vooral tijdens de trek zijn ze kwetsbaar. Dan komen ze op onbekende plaatsen, waar ze niet vertrouwd zijn met de gevaren.

Zenderproject

Het Zwin Natuur Park zet sinds 2019 in op het bezenderen van jonge ooievaars. De bezendering kadert in het wetenschappelijk onderzoek dat het natuurpark samen met het KBIN (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen) naar deze beschermde diersoort voert.

Het zenderproject leert welke trekroutes de ooievaars nemen, waar ze overwinteren en het zal ook inzichten geven in de uitdagingen waarmee de vogels te maken krijgen.

De voorbije drie jaar werden twaalf ooievaarsjongen van een zender voorzien. Er zijn momenteel nog acht zenderooievaars van het Zwin in leven: Hadewych, Reinout, Kris, Cora, Esperanza, Leon, Spencer en Murshid.